

DEO OPTIMO, MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEIPARÆ ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,
QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis, decimo-
tertio Novembris, 1727.

M. FRANCISCO BAILLY,
Doctore Medico, Præside.

An Hydrargyrum unicum Syphilidis ἀντιφάρμακον?

I.

STUPENDA & mirabilis totius corporis humani compages & structura præstantissi-
mum naturæ optimæ matris exprimit opus: ineluctabilis, quo rentatur, morborum ilias
ludibrium exhibet crudelis novercæ. Vix natus homo doloris sit præda & solvitur in lacry-
mas. Adhuc à matre rubentis pulmones tussis ferina quatit, & suos est deinceps ætas qua-
libet perpeffura manes. Ex alveolis erumpunt dentes: quantâ cruciatuum accessione? non
cantu dulci. non cuniarum oscillatione recreatur puer: fremitus & alvi profluvia tenerum
exercent posionem. Pubescit: delicatiora pungunt intestina lumbrici, & vesicam lacerat calculus
carnifex. Adolescentiam lacescit ἐπιληψία, & cruce incutiunt horrorem variolæ infensæ
puellis matribusque detestatæ. Leishargo corripitur juvenis, lateris & pulmonum inflamma-
tionibus. Quæ tandem non circumveniunt senem incommoda? dira urget spirandi difficul-
tas, sensus torpent, frangitur visus auditusque hebescit; adeo verum quis neget totum

esse hominem à naturâ morbum? hi sunt ipsius hostes reconditi, hæc latent in corpore morborum mortisque germina. Verùm extrinsecus quot ejus perniciem moluntur pestes acerrimæ? cibi potiusque ingluvies, sîda Medicorum nutrit, tempestatum regionumque varietas quot invehunt morbos? mirum quot ab aëre clades in populum catervatim irruant. Ast utinam! hos agnosceret limites infirmitas humana. Miser homuncio eo roties non enecaretur morbi genere qui solus omnium vices adæquat; ille etenim, *sypilis* sive lues venerea, genuinum scortatorum flagellum, supplicium luxuriæ, effrænata libidinis stipendium, nonne omnium est morborum farrago & *επιτομή*? quidquid in aliis horrendum aspicitur, illud omne secum trahit, tamque ferociter in agros sævit irrequietus, ut iis, quos sæda momordit Venus, mors præmatura, felix malorum omnium terminus, vitæ umbratili cruciatibus plenæ anteposenda videri sanè deberet, ni tutum potensque adesset *ἀλγεῖς ἀφρακτοῦ*, quo juvante, non *symptomata* tantum evanescent protinus, sed & aditum in intimis partium recessibus virus, luis fomes perpetuus, eluminatur expurgaturque universum.

I I.

ARDUA sanè quarundam ægritudinum curatio. Qui raptim & fucata curatione morbos debellare cogitat, fovet ignem suppositum cineri dolofo. Quicumque ergo de ægris bene consultum voluerit, æternumque sibi decus parare prudens Medicus, non morbi tantum *symptomata* demulcet, sed causas eradicare primùm ac circumcidere contendat. Non *Empyricorum* temerariam sed rationalem medendi viam sequatur mordicus. Pro certo teneat tamdiu à novo morbi metuendum incursu, quamdiu vel minimum ipsius germen corpori insitum remanserit. Fractum non spernat hostem, ipsius latitantis adhucque frementis insidias cautus avertat, nec prius ponat arma, fugientemque insequi desinat, quin procul exulet nunquàm rēditurus. Caveat ne collecto robore reparatisque viribus incautum ac inermem rursus aggrediatur & obruat. Erraret tamen graviter qui nullam esse *symptomata* rationem habendam affirmare nos autmaret. Casus esse neminem latet in quibus à *symptomatis* tam præsens urget vitæ periculum, ut iis ni occurratur præviè, jam conclamatum sit de ægro. Sed quis nescit pariter, hisce semel proligatis, ad aliissimas morbi radices evellendas properandum? eadem aliter vel immaniora rursus exurgent. Hujusce veritatis inconcussa fidei egregiè admodum facerent tot tamque diversæ, quibus ineluctabili facto objicitur gens humana, febrium intermittentium facies. Quis cujuslibet regionis Medicus *symptomata* has concomitantia potenti cortice peruviano compesci subito quotidie non experitur? nonne tamen, nisi diuturniori sæpius & prudentiori efficacis hujusce remediî usu fomes febrilis subvertatur penitus, nonne, inquam, (tristis heu nimium!) comprobavit experientia has de novo prodire ferociiores, ægrosque atrocibus ex cruciari. Verùm argumenta, ut ita dicam, peregrina depromere quid juvat? Quod morbi genus tractandum suscepimus intueamur tantummodò. Ullum ne est aliud, quod corpori inhærens, ex fonte tam exiguo incrementum suscipiat profundius? hydram simulat cui absciso capite aliud renascitur. Non jam cruciatibus torquetis, remiserit *symptomata*, homo inter homines capite aperto ambulas, re tandem affectu prædicas liberatum turpissimum. Age moras: latet virus subdolum: brevi tacito cursu mentitæque mansuetudine furtim atque silentio subrept, & quas acquisiverit cundò vires rursum exeret, eò ferocior quò plus ætatis habuerit.

I I I.

QUI *sypilidem* novum dixere morbum, veterum sunt rudes & ignari. Ex quo fecunda culpe juvenus in incestos ruit amores nefandæque litat veneri, nefandæque veneris feruntur monumenta. Indis nondum detectis scorta lasciviè: nondum imperabat Carolus octavus cùm jam sæviebat venerea lues. Monstrum adeò immane nulla gens sibi vendicat proprium. Nascitur apud omnes: omnium est ætatum. Promiscuus mulierum congressus, quas lassatas non satiat prodigiosa venus, seminum multitudo & varietas fons mali atque parens. Misceantur benè se habentium femina, computrescant, hinc *sypilis* vel *sypilidis* *σποδός*. Sic scortator sanus & valens à scorro non inquinato potuit inquinari, nec ab unius labe in orbem irrepsit universum morbus jamjam adeò fre-

quens hisque signis dignoscendus. Minitantem hunc dixeris, cum ab interno penè fordida promanat colluvies, mordet in interno ulcus *canerosum*, vel bubo assurgit in inguine. Hi sunt satellites fidi quibus stipari amat venerea lues. At sæpius majori furit impetu, confirmataque ad ultimos membrorum recessus penetrat nullaque remanet pars intacta. Jamjam pustulis exedentibus inficitur tota cutis aspera, cadit baba & cum superciliis decidunt capilli. Infestant caput *sycoses* & undequaque in miscum irruunt ægrotantem topi, *exophoses*, mariscæ, ulceraque profundiora. Quàm horrenda tunc quàm tetra subsequuntur *symptomata*? Nares malè habet *clava*, vox raucescit, tument tonsillæ, utque sacrorum veneris noctu non ritè peractorum memoria reficetur, immanes caput artusque medios dilacerant dolores nocturni. Hisce signis *sypilidem* quis non agnosceret? cave tamen ne decidas in errorem. Non aquis pallibus incedit semper subdolis. Obscurus later non raro, vixque micat, & tot tamque varias *symptomatum* induit facies morbus verficolor, ut Protheum meritò dixeris inidum virus. Scripit inter latentium suavia non hospes turas ab hospite, non à nutrice puer, non nutrix ab alumno, non à conjuge vir, non conjux à marito. Quis ergo adversus hostem adeò horrendum tela ministrabit victricia? solus mercurius: eo non *symptomatum* dumtaxat fugabitur caterva, sed ipsorum dux virus prostratum jacebit iners & impotens.

I V.

CONTAGIOSUM esse luis venereæ virus sat superque constat experientiâ. Nulla est corporis pars, quæ sædata semel, mox totum corpus inficere non possit. Sic inquinata nutricis suctu tenellus puer, infecti alumni ore nutrix, obsteritix parturientis vulvâ, parturiens obsteritricis manibus exhibunt luem: & omnium facillimè infestantur utriusque sexus pudenda: hæc etenim, non ex parte minimâ, solâ testæ epidermide, cæstroque percita venereo, faciliorem per patentiores poros suppeditant ingressum. Sed perquamlibet harumcè partium intrudatur virus, sanguinem subit protinus, cum sanguine permeat venas, nativamque ipsius sensum sine sensu subvertens *diathesim*, inspiculat lympham, pertinacissimarumque genus illud omne obstructionum patit, ex quibus dira emergunt hujusce mali *symptomata*. An verò ad acidorum *alkalicorum*-ve corporum naturam referenda hæc fera lues, incertum est admodum. Quos etenim præstat effectus, eisdem acida & *alkalia* pariter edunt, & ab utriusque sanguini immixtis lympham in *coagulum* abire testatur usus. Non igitur ab horumcè salium *inspissia* repetenda venit luis venereæ curatio; nec ab acido *alkali* penetrante, nec ab *alkali* acidi aculeos contundente speranda. Huic-ec tota debetur corpori, quod summe ponderosum, eximiâque armatum penetrandi vi, in minutissimas partes facillè potest atteri. Ullum-ec est autem quod de hisce viribus cum mercurio contendat? Nullum est minerale quod (aurum si exceperis) pondere non superet, omnium ferè metallorum poros permeat, & à levissimo quocumque impetu hanc suarum adipiscitur partium tenuitatem quâ oculi aciem fugiat, in sumumque videatur evanescere. Quocumque ergo exhibeatur mercurius modo, in minutas exquisitè moleculas ipsius partes divisæ, sanguiferis intrabuntur vas, per excolesque feruntur partium mæandros. Hæc moleculæ tum repetitis cordis ictibus actæ, tum *systolicâ* vasorum vi impulsæ, nec minori instructæ celeritate (quæ ubique celeritati sanguinis respondeat) plus momenti ratione gravitaris suscipiunt majoremque impetum exerunt. Hisce viribus & quâ summa pollent penetrandi facultate, concretam stagnantemque materiam, fomitem obstructionum, quasiat & atterunt, hancque totam jam facili cursu per varios currentem corporis meatus, vel ad fauces in modum salivæ deducunt despuendam, vel excernunt per intestina, vel tandem per patentia quævis corporis incernicula adigunt foras & eliminant. Sic vindictis *hystrarum* beneficio ab importuno pondere vasis, extinctoque viru, *symptomata* fugam capessunt, & exsucco ematiatique loco cadaveris, solidum succique plenum corpus induit æger.

V.

SYPHILIDIS curationem inchoare multa possunt, absolvere solus valet *hydrargyrum*. Solum illud est propugnaculi genus quo vinci se patitur superba lues. Tutius quid jactiter imperitum id hominum genus quod sibi huncce morbum patrimonii loco curan-

4

dum arrogat; fallitur & fallit. Umbratilis hodie ludit sanitas, etas potentiùs cruciabitur æger. Fabulosas odi esurientium pollicitationes. Morbum morborum contumacissimum *sudatiunculis* extirpaturos se perfictâ fronte promittunt, verba dant atque voces. Apage tot artis medicaltros qui adeò famosa, fumosa melius dixeris, prædicant arcana; in eo dumtaxat posita manet tam iactata eorum virtus, quod stolidè credulis non morbum, quem merebantur, radicibus evellant, sed emungant crumenam, sanguinemque jam torridum accendant vividius. Procul hinc tot ægrorum tortores potiùs quàm Medici, qui, avidi prædæ, iñionum ministerio miseros excruciant & vivunt. Prodeuntem inspicie ex æstuario homuncionem, lividus pallet, anhelat pectus tabulatum, tremulaque sicciori cute cinguntur ossa. Non ideò tamen usus mercurii prudens generalia respuit remedia. Immutat venæ sectionibus, sub quâ gemebat corpus, sanguinis mole, cursuque humorum celeriori per balnea reddito, *hyd. argyrius* liquans tutiorem ferre deprehenditur medelam ceduntque facilius humores jam dociles facti. Quem latet & *cathartica* identidem repetita non mediocrem sibi parate famam, Sed ne crede nimium: pustulas indolis non magis arcant procul (fatendum) venereas nunquàm. Crassio rem corporis universi eluunt saburram, fomitem non extirpatura. His si fretus solis temerè, recens humoribus (ut aiunt) affluum virus necdùm infestans solida è venis fugari posse censet nunquàm renasciturum, brevi conscium erroris seriùs te nimis pœnitebit ctedulitatis & fiduciz. Altius infixæ veneri labe ipsi insidebit visceribus, imas depascet furiosa ossium medullas, & semiviva aspicias cadavera, consumpta carie & sanie taboque depluentia oppetere mortem in auxilium, nisi citiùs ad *hydrargyrum*, velut ad sacram anchoram, confugiat.

Est ergo *Hydrargirus* unicum *sypphilidis* ἀλκιφάρμων.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Jacobus-Antonius Milles. *M. Nicolaus le Tellier.*

M. Ludovicus Lemery, Medicus Regis ordinarius, & Regiæ Scientiarum Academia socius.

M. Michael Peaget.

M. Petrus Afferty.

M. Petrus Le Tonnelier.

M. Joannes-Baptista-Faustus Alliot Demussay.

M. Claudius-Antonius Renard.

M. Nicolaus Andry, Academia Censor & Professor Regius.

Proponebat Parisiis, **DESIDERIUS. CLAUDIUS FREMONT,**
Parisiinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. MDCCXXVII.
à sextâ ad meridiem.